

103. møde.

Tirsdag den 13. maj kl. 13.30.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Forældremyndighed og samkvemsret), forslag til lov om ændring af arveloven, forslag til lov om ændring af skifteloven, forslag til lov om ændring af lov om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse, forslag til lov om ændring af lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd, forslag til lov om ændring af lov om statens tjenestemænd i Grønland, forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Ægteskabssager m. v.) og forslag til lov om ændring af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Fra udenrigsministeriet er fremsendt beretning til folketinget angående De Forenede Nationers 23. generalforsamling og De Forenede Nationers 22. generalforsamling, 2. del. Beretningen angående den 23. generalforsamling og den 22. generalforsamling, 2. del, vil blive optaget i Folketingstidende tillæg B, medens beretningen angående den 22. generalforsamling, 1. del, allerede er optaget i Folketingstidende tillæg B, 2. samling, 1967-68. Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om kommunale personfradrag m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 238) findes i tidenden, sp. 5708, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1343).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Sigsgaard*:

Til § 1.

1) Stk. 1 affattes således:

„*Stk. 1.* I kommuner, der efter register-folketallet pr. 1. april har færre end 10.000 indbyggere, kan kommunalbestyrelsen med virkning for det kommende kalenderår fastsætte personfradraget ved beregningen af den kommunale indkomstskat til 4.000 kr.“

2) I stk. 2 ændres „Personfradragsbeløbene“ til: „Personfradragsbeløbet“.

Bemærkninger
til ændringsforslagene.

Ændringsforslagene tilsigter at begrænse antallet af kommuner, der kan fastsætte lavere personfradrag ved beregningen af kommuneskatten end det, der anvendes ved beregningen af statsskatten. Efter ændringsforslagene bliver laveste fradrag 4.000 kr. mod lovforslagets 3.000 kr.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Grünbaum: Desværre lykkedes det ikke under udvalgsarbejdet at opnå enighed om at forhøje de kommunale personfradrag, så de kom på linje med de statslige personfradrag, men jeg vil gerne sige, at der hos samtlige partier i udvalget har været stor interesse for en sådan reform, og helt uden resultat har arbejdet derfor ikke været.

For det første kan jeg takke for indenrigsministerens ændringsforslag om ophævelse af § 6, stk. 2, i den kommunale indkomstskattelov. Ophævelsen af denne bestemmelse, der efter overgangen til procenttræk i kildeskatten i stedet for tabeltræk ikke længere er teknisk nødvendig, vil i sig selv give en lettelse for de mindre indtægter — og naturligvis også for den del af samtlige indtægter, der ligger imellem de lavere kommunale personfradrag og det statslige personfradrag, men det vil i særdeleshed give en lettelse for de mindre indtægter — og det er vi glade for efter den holdning, vi har indtaget over for dette spørgsmål. Jeg omtalte jo denne særlige bestemmelse i den

[Grünbaum.]

kommunale indkomstskattelov ved førstebehandlingen, og der er altså opnået et pænt resultat på det område.

Dertil kommer for det andet, at der i udvalget, selv om vi ikke nåede så langt, som vi fra vor side kunne have ønsket, dog opnåedes enighed om, at vi i selve betænkningen skulle give udtryk for, at man efter udvalgets mening bør tilstræbe en ordening, hvorefter der i alle kommuner ved kommuneskattens beregning anvendes samme personfradrag som ved beregning af statskatten, og udvalget henstiller til indenrigsministeren at overveje gennemførelsen af en sådan ordening i løbet af en kortere år-række. Dette er der altså almindelig enighed om i udvalget. Man skal tilstræbe, at de kommunale personfradrag kommer op på samme højde som for statsskatten, og derfor regner jeg med, at dette vil ske i løbet af det næste par år, de næste 2-3 år. Vi accepterer dette som et væsentligt fremskridt. Vi lægger vægt på, at der er enighed om denne linje i udvalget, og vi har derfor undladt at stille ændringsforslag om forhøjelse af de kommunale personfradrag. Vi er for så vidt godt tilfreds med det, der foreligger nu.

Ændringsforslaget i betænkningen vil vi gå ind for, og vi vil også gå ind for lovforslaget som helhed.

Stetter: Vi kan anbefale at stemme for det i betænkningen stillede ændringsforslag. Når folketinget gennemfører dette forslag, ophæver vi en regel i loven om kommunal indkomstskat, som ikke har været i kraft, og som altså heller ikke kommer til at virke.

Der er derfor ingen grund til at omtale denne regel nærmere.

Jeg vil begrænse mig til at sige, at vi er tilfreds med, at vi nu tager et skridt frem mod ensartet beskatning af alle skatteydere uanset hjemsteds- eller bopælskommune. Vi havde sådan set gerne taget skridtet fuldt ud, som det også fremgår af betænkningen, hvor vi enstemmigt henstiller til regeringen at overveje en ændring. Vi er indstillet på, at vi efterhånden må arbejde os frem til, at der gælder samme bundfradrag ved beregning af kommuneskatten som ved beregning af statsskatten i alle

kommuner, altså også i kommuner med indbyggerantal under 20.000.

Når vi ikke kan gennemføre denne regel i denne omgang, skyldes det for det første, at vi er midt i en overgangstid, hvor vi ikke endnu kender de endelige kommunegrænser, og hvor vi heller ikke kender den virkning, som vi får af den byrdefordeling, vi gennemfører. Vi må også fremføre som et argument, at en sådan regel om ensartede bundfradrag kunne få uheldige virkninger ved fastsættelse af kommuneskatteprocentens højde. Et typisk eksempel vil vise det: en landkommune med 10.000 indbyggere, som vælger at fastsætte bundfradragene ved beregning af kommuneskatten lavest muligt, vil på dette grundlag arbejde f. eks. med en kommuneskat på godt 16 pct., men skulle kommunen op på at beregne kommuneskatten efter samme bundfradrag som for statsskatten, så skulle denne kommune arbejde med en kommuneskatteprocent på godt 21. Denne meget høje procent kan naturligvis virke uheldigt ind på vort ønske om at sprede bl. a. befolknings- og erhvervsudviklingen.

Vi er derfor som hr. Grünbaum tilfreds med det af ministeren stillede ændringsforslag, og vi er tilfreds med den enighed, som er opnået i udvalget, en enighed om at henstille til regeringen efterhånden at nærme sig en ordening, hvor vi i alle kommuner har ensartede bundfradrag ved beregningen af kommuneskatten og statsskatten.

Foged: Jeg har ikke mange kommentarer ud over det, der allerede er sagt af de to foregående ordførere; vi er ganske enige i denne sag. Også vi håber på hurtigt at nå frem til en situation, hvor der er ensartede fradrag både ved statsskat og kommuneskat.

Når det ikke allerede kan finde sted nu, så er det, som det allerede er sagt, fordi vi ikke har det fulde overblik over, hvilke konsekvenser det vil have ude i kommunerne — det materiale, vi har fået fra indenrigsministeriet, afslører dog, som det også er sagt af det ærede medlem hr. Stetter, at en beskatning på 16,4 pct., hvor der er et bundfradrag på 3.000 kr., stiger til 21,2 pct., hvor der er et på 5.000 kr. Jeg har egentlig kun at tilføje, at det for mig at se giver social slagside, og derfor kunne man måske alle-

[Foged.]

rede på nuværende tidspunkt spørge de kommuner, der overvejer at bruge de 3.000 kr., om ikke de skulle tænke sig om to gange, inden de gav sig til at bruge det. Kommunerne har jo mulighed for i henhold til det lovforslag, vi behandler her, selv at bestemme, om de vil lægge sig på 3.000 kr. eller 4.000 kr. — jeg tænker på de kommuner, der i kraft af deres indbyggerantal har disse rettigheder — og de har også ret til at anvende 5.000 kr. som fradrag. Kommunerne og kommunalbestyrelserne bør nøje overveje, om de ikke selv skal tage initiativet til at sætte samme fradrag. Jeg tror, det er kommunernes pligt her at se på, at de ikke gennemfører noget, der har social slagside i kommunen.

Vi anbefaler det ændringsforslag, der er stillet i betænkningen. De ændringsforslag, der uden for betænkningen er stillet af det ærede medlem hr. Sigsgaard, har sådan set tendens i samme retning, men når der nu allerede er arbejdet i den retning, finder vi ingen anledning til at stemme for disse ændringsforslag.

Martin Pedersen: I lighed med de tidligere ordførere kan vi fra vort partis side tilslutte os det af ministeren stillede ændringsforslag, der bevirker, at bundfradraget eller personfradraget for statsskattens vedkommende reelt bliver ens over hele landet. Med hensyn til det ønskelige i, at vi får et ensartet bundfradrag for kommuneskat og statsskat, er vi fuldstændig enige, og jeg er af den opfattelse, at kommunesammenlægning og en ændret byrdefordeling i høj grad vil kunne virke i den rigtige retning.

Jeg skal derfor anbefale, at man stemmer for det i betænkningen stillede ændringsforslag, og under hensyntagen til det, man er blevet enige om i udvalget, skal jeg anbefale, at man stemmer imod de af hr. Sigsgaard stillede ændringsforslag.

Ømann: SF er jo i udvalget gået kraftigt ind for et ensartet personfradrag. Det ville indebære utvivlsomme fordele, ikke alene af administrativ karakter, efter at nu også fradragsreglerne ved beregning af folkepensionsbidraget er blevet ændret, således at de er parallelle med statsskattens. Venstres ordfører var inde på, at anvendelsen af de 3.000

kr. som personfradrag ville være betænkeligt ud fra sociale grunde, og hertil kan jeg da i fuldt mål slutte mig.

Også det at foretage en tilnærmelse, således som det af VS stillede ændringsforslag går ind for, har vor fulde sympati, men det ligger sådan, at det materiale, vi skulle bruge i udvalget for at tage stilling til dette spørgsmål om personfradraget, ikke kunne nå at komme frem, før kodningen af maskinerne skulle foregå; man måtte nødvendigvis frem til en afgørelse, og derfor har det ikke været muligt at ændre lovforslaget på dette punkt. Men i betænkningen er der utvetydigt fra alle partiers side givet udtryk for et ønske om at få et ensartet personfradrag. Det er naturligvis kun et fromt ønske, en henstilling til ministeren, og derfor finder jeg det naturligt at spørge ministeren direkte her i dag: vil ministeren positivt gå ind for og give et tilsagn om, at vi får et ensartet personfradrag? Er det noget, han vil søge gennemført?

Vi må altså stille os tilfreds med at slippe af med den meget sære regel i § 6, stk. 2, og dette ændringsforslag kan vi gå ind for.

Under hensyn til det forløb, som sagen har haft i udvalget, og som VS kunne have skaffet sig oplysning om, vil vi stemme imod de af VS stillede ændringsforslag.

Sigsgaard: Ved første behandling understregede jeg det paradoksale i, at regeringen på den ene side vil beskytte de store indtægter i de dyre kommuner ved at lave et skatteloft på 66 $\frac{2}{3}$ pct. og på den anden side langer særlig brutalt ud efter de små indkomster i de samme kommuner ved at tillade dem hårdere beskattet, end de kan blive det i de store kommuner. Folk med store indkomster behandles med fløjls-handsker, medens andre, som dårligt nok kan eksistere for deres små indtægter, får jernnæven at føle.

Af betænkningen fremgår det, at alle fra SF til de konservative desværre er enige om at forskelsbehandle de små indtægter på denne måde, og det er også fremgået af det, der er blevet sagt her i dag. Ganske vist står der i betænkningen nogle fromme ønsker om, at vi ad åre skal nå frem til ens personfradrag, men de kunne ønskes glemmes desværre alt for tit. Hvis man virkelig havde ment det alvorligt, at man skulle frem til

[Sigsgaard.]

samme fradrag for stats- og kommuneskatter, så havde man nok fundet ud af at sætte en tidsfrist på. Nu sagde hr. Grünbaum her en 2-3 år, ville han tro; jeg bemærkede, at fra regeringspartierne ordførere var man meget forsigtige, derfra kom der ingen angivelse af åremål, og det kan jo være, man dér regner med 5 år eller med 10 år. Hvilken regering har vi til den tid? Står landet til den tid i en eller anden vanskelig økonomisk situation, en eller anden krise, som vi jo står i hvert halve år, ja, så bliver det hele nok ingenting til. Det havde været lidt bedre med en tidsfrist.

Dertil kommer, at hvis man fik en ordentlig byrdefordeling mellem de forskellige regioner her i landet, så ville det gøre det langt nemmere at nå frem til samme personfradrag. En af ordførerne nævnte her, at såfremt man i dag ville tage det skridt at sige: samme personfradrag overalt — til fordel for de mindre indkomster, væsentligst i landdistrikterne — så ville det nemt betyde f. eks. en skattestigning for kommuneskatten fra 16 til 21 pct. Selvfølgelig er det voldsomt, og det mener man altså ikke, man kan tage. Men så er det også rimeligt at drage den konklusion, at det er regningen for den dårlige byrdefordeling og den dårlige skatteligning, der her foreslås betalt af de dårligst stillede skatteydere. Det er det, der ligger i forslaget her.

Vi erkender, at det forslag, som hr. Grünbaum har fået igennem, om at forsksatsbeløbet kun beskattes med kommuneskatteprocenten, er et fremskridt, men samtidig er vi skuffede over, at socialdemokratiet og SF i øvrigt sluger regeringsforlaget. Det er nok muligt, at man kunne være nået et skridt videre, f. eks. hen i retning af det ændringsforslag, jeg her har stillet.

Nu forstod jeg på hr. Ømann, at det havde man ikke rigtig fået diskuteret i udvalget, og man havde ikke fået indsamlet det nødvendige materiale for at belyse virkningerne af et forslag som f. eks. det, jeg her på VSs vegne har stillet som ændringsforslag. Hr. Ømann siger bebrejdende til mig, at det kunne hr. Sigsgaard, og det kunne VS have orienteret sig om. Det har jeg også orienteret mig om. Jeg ved da nogenlunde, hvad der er foregået i udvalget, idet jeg har fået dokumenterne tilsendt.

Men det er sandelig udvalgets ansvar, at man ikke har foretaget nødvendige undersøgelser, så man kunne gå et skridt videre og få rettet noget op på de meget skæve forhold, der nu fortsat skal herske.

VS vil i en følgende folketingssamling foreslå bestemmelsen om de lavere personfradrag fjernet fra den kommunale indkomstskattelov. Det kan ikke ske her i dag, det burde ske her i dag, men det kan det ikke, for den lov har vi ikke til behandling. Som et skridt på vejen har vi i dag stillet vores ændringsforslag om, at kun kommuner med under 10.000 indbyggere skal kunne beslutte et lavere personfradrag, og de skal kun kunne gå ned til 4.000 kr. og ikke som efter regeringsforlaget, der altså nu har fået de andre partiers tilslutning, helt ned til 3.000 kr. Jeg ser ingen som helst begrundelse for, at kommuner med mellem 10.000 og 20.000 indbyggere skal regnes med i denne opgørelse over de svagt stillede kommuner, og at de skal have adgang til at anvende et lavere personfradrag. Vores ændringsforslag er ikke en ideel løsning, men det er en bedre løsning, end man fra de andre partier foreslår. Det nærmer situationen til den mere ideelle tilstand, vi stræber efter, at fradragene simpelt hen bliver ens for såvel stats- som kommuneskat. Hvis man vedtager vores ændringsforslag, så betyder det, at flere hundrede tusinde mennesker, mindre skatteydere, som i forvejen beskattes alt for hårdt, får lettelse, og jeg vil henstille, at man endnu en gang overvejer, om man ikke kan overvinde sig selv til at gå det lille skridt videre og vedtage ændringsforslagene.

I øvrigt må jeg selvfølgelig her benytte lejligheden til at takke for al den sympati for vores forslag og tanken i det, som er kommet til udtryk fra forskellige ordførere. Det karakteristiske for dem var, at de havde absolut intet at have sympatien i, den giver ingen stemmer, den bringer ikke den tilstand nærmere, hvor de mindre skatteydere får en lempeligere beskatning. Hvis visse kommuner skulle komme til at mangle penge — hvis det utrolige skulle ske, at vores ændringsforslag blev vedtaget — så kan jeg anbefale disse kommuner at være med til at sætte sving i skatteligningen, sådan at der virkelig sættes ind mod skattebedragerierne; så kan de hurtigt få lige så mange penge ind, som de ellers efter rege-

[Sigsgaard.]

ringsforslaget og flertalsforslaget her kan få, og som de vil tage fra folk med meget små indkomster.

VS kan stemme for flertallets ændringsforslag, for det gør trods alt det oprindelige regeringsforslag bedre. Til gengæld anbefaler jeg, at flertallet stemmer for vores ændringsforslag. Hvis vores forslag skulle blive forkastet, vil vi stemme imod lovforslaget som helhed.

Den fg. indenrigsminister (Thestrup): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere og i det hele taget udvalget for den grundige behandling, det forslag, der her er tale om, har fået.

Hr. Sigsgaards ændringsforslag indsnævrer jo kredsen af de kommuner, der skal kunne vælge lavere personfradrag end statens, ligesom det bortskærer adgangen til at vælge lovforslagets laveste personfradrag på 3.000 kr. Jeg kan være enig med hr. Sigsgaard i, at det ville være ønskeligt, om så mange kommuner som muligt kunne komme op på personfradrag på 4.000 kr. eller 5.000 kr. Det er hr. Sigsgaard i øvrigt ikke den eneste, der har sagt, det har flere af de ærede ordførere sagt. Det er imidlertid min opfattelse, at det foreløbig vil være rigtigst — således som foreslået i lovforslaget — at overlade afgørelsen til den enkelte kommunalbestyrelse, idet modstykket til indførelsen af et højt personfradrag i en kommune, der hidtil har anvendt det nugældende lave personfradrag, meget vel kan blive en urimelig forhøjelse af kommuneskatteudskrivningsprocenten.

Det må i denne forbindelse ikke glemmes, at de i lovforslaget indeholdte laveste kommunale personfradrag i realiteten er identiske med de nugældende højeste kommunale personfradrag, og at lovforslaget, hvis det gennemføres, ikke tvinger nogen kommune ned på personfradrag på 3.000 kr. eller 4.000 kr., men alene åbner mulighed for vedkommende kommune til at vælge dette fradrag i stedet for lovens normalfradrag på de 5.000 kr.

Når vi har set de konkrete virkninger af kommunalreformen og byrdefordelingsomlægningen, så vil der nok blive lejlighed til at tage spørgsmålet om de kommunale personfradrag op igen. Indtil videre må jeg

anbefale, at vi bliver stående ved den ordning, lovforslaget indeholder med hensyn til større valgmulighed for kommunerne.

Jeg vil gerne sige som svar på det spørgsmål, der er stillet mig af hr. Ømann — og jeg forstår, at det er også de øvrige ærede ordførere enige i — ja, det er min mening at søge gennemført et ensartet personfradrag i den kommende tid. Jeg tør ikke lægge mig fast på nogen bestemt termin, men så snart det kan lade sig gøre, vil jeg anse det for at være det rigtigste.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af *Sigsgaard* (se sp. 6554) *forkastedes* med 105 stemmer mod 4.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af *Sigsgaard* (se sp. 6554) betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen.

§§ 1-3, ændringsforslaget i betænkningen og § 4, således ændret, *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling *vedtoges* uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1968—31. marts 1969.

(Lovforslaget (nr. 243) findes i tillæg D. sp. 3953, fremsættelsen i tidenden sp. 6241).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling *vedtoges* uden afstemning